

ProDef BULLETIN

PROFESSIONALS BIJ DEFENSIE

GOV|MHB
PROFESSIONALS BIJ DEFENSIE

mei 2016 | nummer 3

Personeel Deltaplan

door Marc de Natris

De afgelopen weken is er veel media-aandacht geweest voor het, door de GOV|MHB geïnitieerde, Deltaplan voor Defensie. Een Deltaplan dat niet alleen van toepassing is op de materiele component van Defensie. Ook voor het personeel geldt dat er een Deltaplan moet komen. Een Deltaplan dat moet gaan zorgdragen dat Defensie ook in de toekomst voor haar taak berekend is als het gaat om het personeel. Er zullen dan wel een aantal (financiële) knelpunten moeten worden opgelost.

Uit de beantwoording van Kamervragen blijkt dat, sinds de invoering van het flexibel personeelssysteem (FPS) in 2008, de militair na zijn of haar dienverplichting gemiddeld na 3,7 jaar Defensie verlaat. Als Defensie deze Fase 2 militairen langer zou kunnen binden en boeien worden tientallen miljoenen aan opleidingskosten bespaard en zou het aantal vacatures in het Fase 2 bestand aanzienlijk kunnen worden verminderd. Om militairen in het Fase 2 bestand te boeien en te binden zal men hen naast persoonlijke ontwikkeling ook meer perspectief bij Defensie moeten bieden. In de eerste helft van 2015 zijn in totaal 161 militairen van Fase 2 naar Fase 3 gestroomd. Op jaarbasis is dit 2% van het Fase 2 bestand. De komende jaren zal hier weinig verbetering te zien zijn vanwege de ophoging van de UKW-leeftijd. Een baan voor het leven en carrièreperspectief bij Defensie is voor jonge militairen een utopie. Boeien en binden zal dus veelal alleen kunnen geschieden door middel van leuk en uitdagend werk en persoonlijke ontwikkeling. Uit vele reacties van militairen blijkt echter dat aanvragen voor opleidingen worden afgewezen vanwege onvoldoende budget. Ook hier waart het spook van het tekort aan exploitatiebudget rond. De persoonlijke ontplooiingsbudgetten zullen niet alleen omhoog moeten, maar ook moeten worden gegarandeerd.

Doordat Defensie persisteert in een niet te realiseren bezuiniging op de verjonging van het personeelsbestand blijft Defensie rekenen met een te lage personele middensom. Vanwege deze verkeerde middensom kan Defensie het zich niet veroorloven om 100% gevuld te zijn. Het gevolg hiervan is dat er door middel van vacaturemanagement duizenden vacatures moeten worden aangehouden. Het gevaar ligt op de loer dat door deze constante onderbezetting en onze 'can do' mentaliteit de werkdruk onacceptabel oploopt.

In ruim 10 jaar tijd zijn er bij Defensie meer dan 25.000 functies verdwenen. Ondanks deze reductie lukt het Defensie maar niet om na de reorganisatie, in het belang van Nederland, 100% gevuld te zijn. Dit omdat sinds jaar en dag de uitstroom hoger is dan de (wervings-)instroom. Het jaar 2016 wordt dan ook cruciaal voor Defensie. De te hoge irreguliere uitstroom moet worden gekeerd.

Een Deltaplan, als invulling van de trendbreuk, zou betekenen dat er weer geïnvesteerd gaat worden in Defensie. Bij investeringen wordt er veelal niet meteen aan het personeel gedacht. De komende jaren worden echter cruciaal. Immers, er geldt meer dan ooit tevoren: geen personeel, geen inzet.

INHOUD

- 2 Column duovoorzitter
 - 4 Wijzigingen regelgeving Buitenland
 - 5 Klachtenbehandeling gezondheidszorg Defensie
 - 7 Verduidelijking rol Medezeggenschap en bonden bij sourcing
 - 8 Ingang ouderdomspensioen burgerambtenaar
 - 9 Risicoprofiel pensioenen
 - 14 Column Arbeidsmarkt perikelen
 - 15 Evaluatie decoratiebeleid kent valse start
 - 16 Column vicevoorzitter
- EN VERDER
- 6 Cartoon
 - 8 Medezeggenschapsverkiezingen Terugkoppeling pensioenvoorlichting
 - 10 Column Juridische zaken

www.ProDef.nl

Het ProDef bulletin is een uitgave van de Gezamenlijke Officierenverenigingen en Middelenbaar en Hoger Burgerpersoneel bij Defensie (GOV|MHB). Het bulletin verschijnt 8 keer per jaar.

Adres secretariaat GOV|MHB en redactie ProDef bulletin:
Wassenaarseweg 2
2596 CH Den Haag
070-3839504
www.prodef.nl
info@prodef.nl
(secretariaat/administratie)
secretaris@prodef.nl
(redactie ProDef bulletin)

Redactie

ing. M.E.M. de Natris (hoofdredacteur),
R. Blik, T. Kofman, N. van Woensel,
drs. M.A.M. Weusthuis, R. Groen (eindredacteur)

Aan dit nummer werkten mee:

H. Boomstra (cartoon), drs. R.W. Mannak
(correcties), R.E.W. Pieters, B. Blonk,
P. van Maurik en J.L.R.M. Vermeulen

Vormgeving

Frank de Wit, Zwolle

Drukwerk

Épos|Press, Postbus 1070, 8001 BB Zwolle

Advertenties

070-3839504

© ProDef bulletin

Overname van artikelen is enkel toegestaan na schriftelijke toestemming van de redactie en onder uitdrukkelijke vermelding van de bron. Er kunnen geen rechten worden ontleend aan de teksten in dit bulletin.

Wijzigingen adres- en persoonsgegevens
Svp doorgeven aan het secretariaat van de GOV|MHB: 070-3839504
info@prodef.nl

Juridisch advies

Voor arbeidsgerelateerde vragen en/of conflicten beschikt de GOV|MHB over drie juridische adviseurs. De procedure loopt in aanvang via de coördinator M.E.M. de Natris (duo-voorzitter GOV|MHB, 070-3839504 of coördinator.ib@prodef.nl). In spoedeisende gevallen kan onder goedkeuring achteraf rechtstreeks contact worden opgenomen met:

• mr. B. Blonk
070-3839504
bert.blonk@prodef.nl

Kopij

Kopij voor nummer 4 van het ProDef bulletin dient voor 6 juni 2016 per e-mail bij de redactie aanwezig te zijn.

Column duovoorzitters

door **Ruud Vermeulen**

Het deltaplan voor Defensie

Veiligheid is de primaire verantwoordelijkheid van de staat. Voor eenieder wordt langzamerhand duidelijk dat interne – en externe veiligheid nauw verweven zijn. Mensen worden onzeker en angstig. Het populisme groeit en de politiek geeft geen heldere antwoorden. Zij reageert op de gebeurtenissen maar komt niet tot echte oplossingen.

Het besef begint te groeien dat je de problemen beter bij de bron kunt aanpakken dan te wachten totdat ze hier in Nederland opduiken. Daarnaast zien wij niet alleen in Nederland, maar ook in omringende landen hoe de vluchtelingencrisis leidt tot politieke en sociale instabiliteit. De veiligheid van de staat wordt echt bedreigd. Alleen al de beoogde oplossing om de instroom van vluchtelingen over Griekenland tegen te gaan en de daarmee gecreëerde afhankelijkheid van Turkije, leidt mogelijk tot de val of het niet herverkiezen van de – tot voor kort – machtigste vrouw ter wereld, mevrouw Merkel. Het gevecht over onze normen en waarden, onze manier van leven, wordt nu in onze eigen straten gevoerd. Dit als gevolg van een gebrek aan visie op alle diplomatieke gebieden en de bereidheid om (ook militair) in te grijpen. Intussen lopen de jaarlijkse kosten voor opvang van de vluchtelingen op tot 1,5 tot 2 miljard per jaar en

vormen daarmee een factor van belang voor onze begroting.

Hoe staat Nederland ervoor? De politie is de afgelopen jaren gegroeid van 48.000 naar 63.000 man en zit nu in een moeizame reorganisatie naar een Nationale Politie. Maar de politie, in samenwerking met sociaal werkers, staat dicht bij burgers en zijn in de maatschappij aanwezig. Er zijn op dit gebied goede voorwaarden geschapen om de uitdagingen gesteld aan de interne veiligheid het hoofd te kunnen bieden. De AIVD had recent een groot aantal medewerkers moeten ontslaan als gevolg van bezuinigingen in 2012. Deze reducties zijn inmiddels ongedaan gemaakt, er wordt geïnvesteerd en men is bezig de opgelopen achterstand in te halen. Iedereen die dit soort werk kent, weet echter dat het nog jaren gaat duren voordat de opgelopen achterstanden zijn ingehaald.

Vervanging van de mijnenbestrijdingsvaartuigen verre van zeker

Defensie nam in 2012 afscheid van de tank om in 2015 er 18 te 'leasen' van Duitsland

Als laatste belangrijke speler in het veiligheidsveld; Defensie. In 2019 bezuinigt dit departement, ondanks diverse intensiveringen, in **reële bedragen** nog steeds meer dan 100 miljoen. Het BBP is onlangs wederom her-berekend, waardoor minister Dijsselbloem, overigens zonder een spier te vertrekken, voor de tweede keer vele honderden miljoenen aan Brussel mocht overmaken. Onze Defensiemiddelen zakken t.o.v. het BBP dan ook steeds verder weg. Wanneer wij de inkoop van de pensioenen ervan aftrekken, zitten wij al onder de 1%. Kijkend naar een Europees gemiddelde van 1,43%, ligt er een gat van, exclusief pensioenen, van tenminste 2,3 miljard. Ten opzichte van de in Wales toegezegde 2%, een kloof van meer dan 6 miljard.

Het is een publiek geheim dat de basis-gereedheid van de krijgsmachtdelen voor 2016 een tekort op jaarbasis van 200 miljoen te zien geeft. En dat is het zoveelste jaar op rij. Onze eenheden zijn niet meer inzetbaar. Ze zijn onvoldoende getraind. Onze vliegtuigen zijn niet meer 'full operational capable' en zullen dat de komende jaren ook niet meer worden. Vliegen is bijzaak, het bedienen van de wapensystemen vormt de ultieme uitdaging. Maar ook de veiligheid van onze overzeese rijkdelen, nationale ondersteuning bij aanslagen, MINUSMA, VJTF en het inzetten van reservisten, zullen niet meer kunnen worden uitgevoerd. Defensie is op. Luitenant-Generaal de Kruijff had ongelijk toen hij zei dat Defensie in het

rood draait, Defensie staat in het rood. Het is afgelopen. Fundamenteel verkleinen, de ambitie voor de tweede keer bijstellen in één kabinetsperiode, is de enige oplossing die Defensie rest. De vorige keer met ongeveer 50%. Eenzelfde ingreep zal nu ook noodzakelijk zijn. En dat op het moment dat binnen de NAVO de afspraak gemaakt is om juist de Defensie-uitgaven te gaan intensiveren. Dit is niet te rijmen en zal op de NAVO conferentie in juli in Warschau de nodige uitleg vereisen. Anders gezegd, dit is niet uit te leggen aan onze partners.

Voor de noodzakelijke materiele vervangingen bij de krijgsmachtdelen, is 600 miljoen per jaar extra nodig. De uitgaven aan IT zijn gedaald van 400 naar 250 miljoen en hiervoor kan er geen veilige en betrouwbare IT meer worden gerealiseerd. De vervanging van fregatten, onderzeeboten en mijnenjagers, maar ook bij de KLu de helikopters, MALE UAV, en eigenlijk ook de F-35, passen niet in het vervangingsbudget. Bij de KL zijn het een groot aantal kleinere investeringen, bij de Geneeskundige Dienst, helderheidsversterkers, verbindingsmiddelen, voertuigen etc. Gezamenlijk slokken deze op zich kleinere vervangingen, ook een aanzienlijk deel van het budget op.

Wij zijn nu een profiteur pur sang, een 'free rider'. De NAVO dringt aan op het adagium afspraak is afspraak op grond van de totaal gewijzigde veiligheidssituatie. De hele wereld is zich aan het bewapenen en afschrik-

king is noodzakelijk. Onze omringende landen hebben al besloten om hun budgetten fundamenteel te verhogen (Verenigd Koninkrijk plus 7%, Frankrijk plus 2%, Duitsland plus 6%, Polen plus 20% en Noorwegen met ongeveer 10%). Wij presteren, als een van de rijkste landen ter wereld, ver onder het Europees gemiddelde en zakken alleen maar verder weg.

Dit maakt, het naar beneden bijstellen van de ambitie voor de Krijgsmacht onvoorstelbaar. De logica zou moeten zijn om juist een eerste stap te maken om te groeien naar het Europees gemiddelde en vervolgens de stap te maken naar de, in Wales afgesproken, 2%.

In gesprekken met burens, vrienden, familieleden en kennissen ervaar ik de groeiende angst en onzekerheid.

De grote politieke partijen erkennen ook de noodzaak om Defensie fundamenteel te versterken. De verwachting is dan ook dat het nadrukkelijk geadresseerd zal worden bij de komende verkiezingen.

Het kabinet zal in Warschau zich moeten verweren tegen de kritiek van de NAVO op het onvoldoende presteren van Nederland. Minister Hennis heeft het afgelopen jaar in kamerbrieven, maar ook in toespraken en radio interviews aangegeven dat het echt vijf voor twaalf is.

Dit zou toch voldoende moeten zijn om een mogelijke dijkdoorbraak te voorkomen door te gaan investeren in een Delta plan voor Defensie.

Wijzigingen regelgeving Buitenland

De afgelopen periode zijn of worden op zeer korte termijn diverse grote en kleine wijzigingen in de regelgeving met betrekking tot defensiepersoneel werkzaam in het buitenland doorgevoerd. Daarnaast zijn er op het gebied van de medezeggenschap van datzelfde personeel extra afspraken gemaakt.

Instelling bijzondere medezeggenschap

Defensie en de Centrales van Overheids-personeel onderkennen dat er behoefte bestaat aan een vorm van medezeggenschap voor defensiemedewerkers die werkzaam zijn in het buitenland ten aanzien van de toepassing van arbeidsvoorwaardelijke regelingen voor dit personeel. Het Besluit Medezeggenschap Defensie (BMD) voorziet niet goed in de bijzondere situatie waarin de eerdergenoemde defensiemedewerkers zich bevinden. Artikel 2 BMD geeft namelijk aan dat voor defensiemedewerkers die werkzaam zijn bij een niet of niet uitsluitend onder Nederlands gezag staand onderdeel van de krijgsmacht, gevestigd in het buitenland geen medezeggenschap hoeft worden gevoerd. Maar ook personeel dat in het buitenland is geplaatst dat wel onder Nederlands gezag staat en waar wel medezeggenschap conform het BMD wordt gevoerd bestaat de behoefte om, naast de reguliere medezeggenschap, overleg te voeren over diverse voor het buitenland specifieke aspecten. De afgelopen maanden is hierover gesproken in het Technische Werkverband Buitenland van het Georganiseerd Overleg. Hierin zijn wij overeengekomen dat de instelling van een bijzondere medezeggenschapscommissie een oplossing kan bieden.

Deze Bijzondere Medezeggenschapscommissie Buitenland (BMCB) overlegt met de Commandant Dienstencentrum Internationale Ondersteuning Defensie (C-DCIOD) over aangelegenheden betreffende de wijze waarop de arbeids- en dienstvoorwaarden en het algemene personeelsbeleid van Defensie worden toegepast voor dit personeel, voor zover C-DCIOD hierover zeggenschap heeft. Voor andere onderwerpen blijft het Technisch Werkverband Buitenland het aangewezen overlegforum. De commissie zal uit tien vertegenwoordigers van de klantpopulatie van het DCIOD bestaan. Er wordt naar gestreefd om een goede afspiegeling van de regio's en klantgroepen tot stand te brengen.

Ouderschaps- en deeltijdverlof in het buitenland

De korting die Defensie bij ouderschaps- en deeltijdverlof toepast wordt al jaren als onrechtvaardig ervaren. Deze korting heeft namelijk niet alleen betrekking op het inkomensafhankelijke deel van de buitenlandtoelage, maar ook op dat deel dat gekoppeld is aan het betreffende land van plaatsing. Defensie heeft nu een voorgenomen wijziging van het Voorzieningsstelsel Buitenland Defensie (VBD) betreffende het niet meer toepassen van de kortingsregel op de verplaatsingscomponent van de buitenlandtoelage bij ouderschapsverlof met 75% bezoldiging, bij deeltijdverlof of bij een deeltijdaanstelling. De wijziging is per 1 april 2016 van kracht.

Incidentele reizen voor de militair en zijn naaste betrekking

Conform de Regeling incidentele reizen voor de militair en zijn naaste betrekking heeft de militair aanspraak op een tegemoetkoming in de door hem en zijn gezinsleden gemaakte reiskosten in verband met het overlijden, dan wel het in levensgevaar verkeren van een naaste betrekking. Tot nu toe beperkte het begrip 'naaste betrekking' zich tot de familieleden, t/m de tweede graad, van de militair. Met de voorgestelde wijziging van de regeling zal per 1 juli 2016 ook voor de gezinsleden van de militair het begrip 'naaste betrekking' tot familieleden tot en met de tweede graad strekken.

Huurplafond

In ProDef Bulletin nr. 1 van Februari 2016 werd in het artikel 'Huurplafond bij passende woning onrechtmatig' al aangegeven dat op basis van de uitspraak van 29 oktober 2015 door de Centrale Raad van Beroep is bepaald dat de toepassing van een huurplafond bij een passende woning bij de bepaling van een tegemoetkoming niet toegepast mag worden. De tijdelijke oplossing die Defensie in overleg met de Centrales is overeengekomen is per 1 februari 2016 door middel van een wijziging van het VBD bekrachtigd. Hierdoor is nu het begrip 'vrije keuze woning' opgenomen in

de regelgeving. Dit maakt het mogelijk om in het geval dat een woning enkel vanwege het huurbedrag als niet geschikt wordt aangemerkt, toch een huurplafond toe te passen bij de bepaling van de tegemoetkoming. Dit betreft alleen de gevallen waar Defensie kan aantonen dat een passende woning binnen het gestelde huurplafond wel beschikbaar is. Als dit namelijk niet het geval is zal Defensie conform de uitspraak van de Centrale Raad het volledige huurbedrag minus de eigen bijdrage moeten vergoeden. De Centrales zijn tevens overeengekomen dat dit laatste aspect ook in alle gevallen duidelijk bij de voorlichting van het defensiepersoneel voorafgaand aan de plaatsing wordt aangegeven.

GOV|MHB

De GOV|MHB is van mening dat met de instelling van de BMCB een belangrijke stap gemaakt is naar meer medezeggenschap ten aanzien van de wijze waarop de arbeids- en dienstvoorwaarden en het algemene personeelsbeleid van Defensie worden toegepast voor defensiepersoneel in het buitenland. De praktijk zal moeten uitwijzen of de overeengekomen wijze van invulling in de behoefte voorziet en ook tot een werkbare situatie leidt. Daarom is er tevens afgesproken de instelling van de BMCB over een jaar te evalueren. Daarnaast is de GOV|MHB positief over de wijzigingen in het VBD ten aanzien van de tegemoetkoming huurwoning. De afgelopen maanden is er een hoop ophef geweest over de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep en de wijze hoe Defensie daarop gereageerd heeft. Ondanks dat er nog een groot aantal bezwaarschriften in behandeling zijn over eerdere passend verklaringen van huurwoningen, is er voor toekomstige plaatsingen duidelijkheid over het proces. Naast de reeds hierboven genoemde wijzigingen van de regelgeving met betrekking tot defensiepersoneel geplaatst in het buitenland, verwacht de GOV|MHB op korte termijn een hoop overige wijzigingen die al geruime tijd op de agenda stonden, maar nu door Defensie opgepakt (gaan) worden.

Klachtenbehandeling gezondheidszorg Defensie

De Eerste Kamer heeft op 6 oktober 2015 ingestemd met het wetsvoorstel **Kwaliteit, klachten en geschillen zorg van minister Edith Schippers (VWS)**. Deze patiëntenwet is een grote stap in de verbetering van de verhouding tussen zorgaanbieder en patiënt. De wet waarborgt dat patiënten kunnen vertrouwen op goede zorg en een goede, snelle en laagdrempelige afhandeling van klachten en geschillen.

Uit onderzoek bleek dat mensen niet altijd tevreden zijn over de manier waarop zorgverleners hun klacht afhandelen. Mensen gaven aan dat het afhandelen van een klacht lang duurt en op een onpersoonlijke manier gebeurt. Mensen willen zich gehoord voelen. Ook willen zij dat anderen in de toekomst niet hetzelfde overkomt. De politici achten het ook voor cliënten van belang dat er een eenduidig en overzichtelijk klachtenregime van toepassing is zodat cliënten niet van het kastje naar de muur worden gestuurd indien zij een klacht indienen.

In de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz) is onder meer de wijze waarop klachten en geschillen binnen de medische zorgverlening dienen te worden begeleid en afgehandeld tamelijk ingrijpend veranderd. Zo zijn nadere voorschriften gegeven voor de wijze van advisering en begeleiding van cliënten bij het indienen van een klacht, waarbij de onafhankelijkheid van de daarbij betrokken functionaris groot gewicht toekomt. Voorts introduceert de Wkkgz de verplichting voor zorgaanbieders om zich aan te sluiten bij een wettelijk erkende geschilleninstantie, die belast is met de beslechting van de aan haar voorgelegde geschillen. De geschilleninstantie is bevoegd ter zake uitspraken te doen bij wege van een bindend advies, waarbij een vergoeding voor geleden schade kan worden toegekend tot € 25.000,-.

De Wkkgz is per 1 januari jl. in werking getreden en uiterlijk 1 januari 2017 moeten alle zorgverleners aan alle eisen voldoen. Het jaar 2016 is dus een overgangsjaar. Zolang een zorgverlener in 2016 nog niet voldoet aan de nieuwe wet, moet hij nog wel voldoen aan de vorige wet.

Defensie

Onze minister van Defensie treedt op als één - integrale - zorgaanbieder, in de bestuurlijke praktijk daarin vertegenwoordigd

door de Secretaris Generaal. Deze laatste wordt voor de uitvoering en kwaliteitsbewaking bijgestaan door Commandant Defensie Gezondheidszorg Organisatie (C- DGO).

De Wkkgz biedt voor Defensie de mogelijkheid om het Defensie-stelsel van klachten- en geschillenbehandeling binnen de militair geneeskundige zorg te actualiseren en tot een verbeterde regeling voor een effectieve en laagdrempelige afhandeling te komen. De Regeling klachtenbehandeling gezondheidszorginstellingen Defensie (MP 31-109-1161) dient daarom vervangen te worden door een nieuwe regeling.

Een concept van deze nieuwe regeling, Regeling klachtenbehandeling gezondheidszorg Defensie, hebben de bonden eind vorig jaar ontvangen. Over dit concept is diverse keren met elkaar van gedachten gewisseld in de Werkgroep Algemeen Personeelsbeleid (WG AP). Naast een aantal technische verbeteringen hadden de aanpassingen met name betrekking op:

- een betere explicitering van de rol van de klachtenfunctionaris, in de zin van klachtenbegeleiding, bemiddeling en advisering;
- aanpassing van de termijn voor de klachtencommissie aan de wettelijke termijn;

In het Centraal Militair Hospitaal zal ook de klachtenregeling aangepast moeten worden.

- een meer expliciete toezichhoudende en rapporterende rol voor de Inspecteur Militaire Gezondheidszorg (IMG).

Ook de implementatie van de klachtenfunctionarissen in de Defensie Gezondheidszorg Organisatie (DGO) is besproken. Aangesproken is dat het een ongebonden neventaak wordt, gekoppeld aan hiervoor geïdentificeerde functionarissen in de eerstelijns Militaire Gezondheidszorg - het Eerstelijns Gezondheidszorg Bedrijf (EGB), de Defensie Tandheelkundige Dienst (DTD) en het Coördinatiecentrum Expertise Arbeidsomstandigheden en Gezondheid/Bedrijfsgezondheidszorg (CEAG/BGZ), het Centraal Militair Hospitaal, het Militair Revalidatie Centrum en de Militaire Geestelijke Gezondheidszorg. Tot de oprichting van het EGB, de DTD en het CEAG/BGZ zijn de bij de Operationele Commando's gehanteerde klachtenregeling en -functionarissen operationeel. Daarna worden geschikte kandidaten met de hiervoor bedoelde nevenfunctie belast. Uit evaluatie moet blijken in hoeverre de benodigde tijd voor de rol van klachtenfunctionaris de uitvoering van de reguliere taak beperkt. De kwaliteit van hun opleiding zal ingrijpend worden verbeterd. De aansturing en bewaking van dat proces wordt geborgd binnen de Hoofddirectie Personeel (HDP).

Voor de klachtenfunctionarissen zal een op civiele leest geschoeid protocol worden vastgesteld, waarin de onafhankelijkheid en de kwaliteit van het handelen zeker worden gesteld.

Ondanks dat de Wkkgz een 'interne klachtencommissie' niet verplicht stelt zal Defensie wel zijn geschillencommissie in stand houden. De commissie heeft tot taak alle geschillen tussen cliënten en de militair geneeskundige dienst over gedragingen daarvan, waaronder de afhandeling van klachten, te beslechten. Zij is bevoegd over een geschil een uitspraak te doen bij wege van bindend advies, alsmede een vergoeding van geleden schade toe te kennen tot een bedrag van € 25.000,-. Voorts is zij bevoegd een schikking tussen partijen te bevorderen. Voor wat betreft een aansluiting bij een geschilleninstantie heeft Defensie gekozen voor aansluiting bij de Stichting Geschillencommissies voor Consumentenzaken, een instantie die over een zeer brede expertise in de behandeling van geschillen als deze beschikt, ook in de medische zorg.

GOV|MHB

Op dit moment ziet de GOV|MHB nog een aantal uitdagingen voordat Defensie kan voldoen aan het gestelde in de Wkkgz. De

meest belangrijke daarvan zijn:

- een adequate behandeling van een klacht binnen de gestelde termijn;
- het tijdig opleiden van de klachtenfunctionaris nieuwe stijl;
- de afhandeling van klachten in de overgangperiode;
- de communicatie van de regeling naar het Defensiepersoneel.

Defensie weet van deze uitdagingen, is hierover met de bonden in gesprek in de WG AP en biedt mogelijke oplossingsrichtingen aan. De GOV|MHB heeft er vertrouwen in dat Defensie op dit gebied een organisatie wil zijn die ongemakken/gebreken/fouten herkent en erkent én hieruit lering kan trekken en maatregelen zal nemen om vergelijkbare problemen in de toekomst te voorkomen.

De inrichting van een netwerk van klachtenfunctionarissen, de klachtencommissie Defensie Gezondheidszorg en de Geschillencommissie Defensie Geneeskundige Zorg zal, naar mening van de GOV|MHB, de patiëntenpopulatie van Defensie profijt brengen.

Medezeggenschap

door René Blik

Verduidelijking rol medezeggenschap en bonden bij sourcingstrajecten?

In 2012 heeft de GOV|MHB haar visie aangaande het onderwerp sourcing geopenbaard. Sourcing is wat betreft de GOV|MHB meer dan een bedrijfsvoeringsinstrument om de kerntaken zo doeltreffend en doelmatig mogelijk te ondersteunen. De rol van de medezeggenschap in dit traject dient echter verduidelijkt te worden.

Defensie wilde - terecht - de inzetbaarheid, het innovatieve vermogen van de krijgsmacht en het kosteninzicht verbeteren. Ook de flexibiliteit en het aanpassingsvermogen moest worden vergroot. Defensie vergat echter wel te vermelden dat door sourcing ook de mogelijkheid bestaat om het draagvlak voor Defensie te vergroten. Toverwoorden van toen waren 'personele reductie' en 'vermeende kostenbesparingen kunnen worden behaald'. Dat Defensie ook aannames deed die niet helemaal correct of volledig waren hebben we helaas met elkaar moeten vaststellen. Met name de personele transitiekosten waren een uitdaging. Defensie heeft ook ingezien dat de verzuiling van het departement ook zijn nadelen heeft en dat het integrale kostenoverzicht echt integraal aangelopen moet worden. Het doel van sourcing is dat Defensie er uiteindelijk beter van wordt. Deze doelstelling moet centraal staan, of het nu gaat over samenwerken met de markt op het gebied van de ICT, het uitbesteden van onderhoud aan wielvoertuigen, of het als Defensie zelf blijven doen.

Alle sourcingstrajecten bij Defensie worden tegenwoordig aangelopen via een overheidsbrede Publiek Private Comparator (PPC) en

een Publieke Sector Comparator (PSC). De PPC is een grof financieel vergelijkingsinstrument en houdt geen rekening met niet-financiële zaken. De PPC is het eerste instrument dat inzicht geeft in de mogelijke financiële meerwaarde van een sourcingtraject. Als uit de PPC blijkt dat er voldaan wordt aan één van de volgende doelstellingen, de werkzaamheden kunnen goedkoper worden uitgevoerd of er kan voor hetzelfde budget meer worden geleverd, dan gaat men door naar de volgende, fijnmazige, fase: de PSC. Ook dit is (wederom) slechts een financieel vergelijkingsinstrument. Met behulp van een PSC worden de totale kosten over de levenscyclus van een project inzichtelijk gemaakt. De uitkomst wordt gebruikt als benchmark bij een openbare aanbesteding om een vergelijking te kunnen maken met de private bieding. De uitkomst van deze vergelijking laat zien of de private biedingen in een PPS-aanbesteding wel of niet financieel voordeliger zijn dan de publieke uitvoering. Als het eerste het geval is zal er worden overgegaan op het sourcen van de werkzaamheden. Als uit de echter benchmark blijkt dat het sourcen van de werkzaamheden niet doeltreffender, doelmatiger of goedkoper is kan er toch nog worden gekozen voor sourcing. Er wordt op deze manier invulling gegeven aan de algemene wens om het aantal ambtenaren te verminderen.

HBO-opgeleiden	Vacatures
Off. Technische Dienst	KM 12
Off. ICT-manager	KLu 7
Off. Bouwtechniek	KL 13
Off. ICT-manager	KL 16
Technische burgerfuncties	Defensie >100

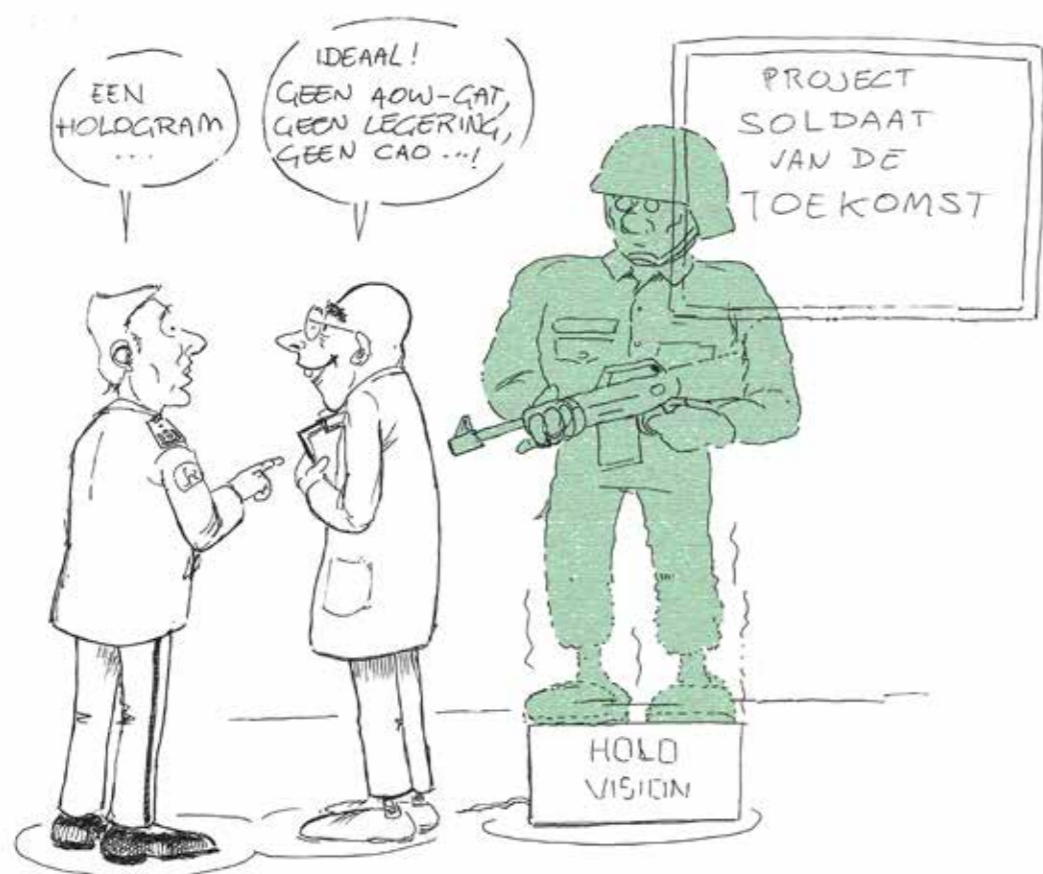
Medezeggenschap

Volgens het Besluit medezeggenschap Defensie (BMD) moet de werkgever de medezeggenschap (MC) bij een voorgenomen maatregel, lees sourcing, om advies vragen. Naast het advies kan de MC een belangrijke bijdrage leveren aan het mede organiseren van draagvlak in de organisatie. Het creëren van draagvlak bij de Defensiemedewerkers blijkt nu vaak essentieel te zijn. Ook komen veel constructieve ideeën vanuit het personeel. Bij de uitvoering van de sourcingtrajecten past Defensie een fase-gewijze benadering toe, waarbij het sourcingproces is opgedeeld in de volgende fases:

Gezamenlijk is vastgesteld dat de betrokkenheid van medezeggenschap en bonden bij de uitvoering van sourcingtrajecten verduidelijkt dient te worden. Tevens is de wens geuit om in dat kader gebruik te maken van de hierboven aangegeven fases van ieder sourcingtraject. Defensie en de Centrales van Overheid proberen nu op basis van het Sociaal Statuut Uitbesteding (SSU) en de SG-aanwijzing Uitvoering Reorganisaties Defensies (URD) afspraken te maken over de betrokkenheid van de medezeggenschap en bonden. Enige urgentie van Defensie en de Centrales van Overheid is wel gewenst: dit agendapunt staat immers al sinds vorig jaar op de agenda van de Werkgroep Reorganisaties (WGREGO) en wij allen weten wat er op dit gebied nog dit jaar te verwachten valt.

Cartoon

De volgende medezeggenschapsverkiezingen zijn gepland:

Defensieonderdeel	Eenheid	kandidatenlijst	Kiesdatum
KMAR	Landelijk Tactisch Commando	gesloten	23-05-2016 t/m 27-05-2016
CLAS	Defensie Grondgebonden Luchtverdedigingscommando	gesloten	24-05-2016
CDC	Divisie Facilitair & Logistiek	gesloten	30-05-2016 t/m 03-06-2016
CLSK	Vliegbasis Eindhoven	gesloten	01-06-2016
CLAS	Personeelslogistiek Commando	gesloten	01-06-2016 t/m 07-06-2016
CLAS	VUSTCO	01-06-2016	13-06-2016
CDC	Divisie Personeel & Organisatie Defensie		
	Begeleiding- en Bemiddelingsorganisatie	gesloten	14-06-2016
CLAS	11 Geneeskundige Compagnie AMB	17-05-2016	28-06-2016
CLAS	Explosieven Opruimingsdienst Defensie (Kiesgroep KM)	23-05-2016	05-07-2016
CLAS	Staf HQ1 German Netherlands Corps, Munster	26-05-2016	07-07-2016

Kijk voor de actuele verkiezingen op:

www.ProDef.nl

Pensioenen

door Martin Weusthuis

Ingang ouderdomspensioen burger blijft op 60 jaar

In de Pensioenkamer is onlangs besloten om de vroegste ingangsdatum voor het ABP Keuzepensioen voor de burgerambtenaar te laten staan op 60 jaar. De bedoeling van de wetgever is de vroegste pensioendatum mee te laten lopen 5 jaar voorafgaand aan de verschuivende AOW-datum. Waar het ministerie van Financiën op uit is is de samenloop van arbeidsinkomsten en pensioen. Er zal eens een dag komen dat die datum gaat opschuiven met de AOW-leeftijd.

In een beleidsbesluit van de staatssecretaris van Financiën van 17 november 2015 is vastgelegd dat vanaf 1 juli 2016 ouderdomspensioen kan ingaan 5 jaar voorafgaand aan de AOW-datum (op 1 juli 2016, 65 jaar en 6 maanden). Een uitzondering geldt ingang vanaf 60 jaar onder de voorwaarde dat betrokkene een intentieverklaring overlegt waaruit blijkt dat hij in gelijke mate in arbeidsinkomsten achteruit gaat als het pensioen in geld groot is, én dat hij niet van plan is die arbeid te hervatten. U kunt vanaf 60 jaar dan ook gedeeltelijk met ouderdomspensioen gaan en voor dat deel uw inkomen uit arbeid laten vallen, oftewel in deeltijd gaan werken en tegelijkertijd met deeltijdpensioen gaan.

Uit een ABP-onderzoek uit 2014 blijkt dat het zelf kunnen bepalen wanneer met pensioen te gaan een keuzemogelijkheid is die door veel deelnemers op prijs wordt ge-

steld. De Pensioenkamer vond het daarom belangrijk u die keuzemogelijkheid vanaf 60 jaar niet te onthouden, ook al moet u daarvoor die intentieverklaring invullen. Daarnaast is het zo dat bij Defensie de FLO-regeling burgerambtenaren op deze manier in tijd aansluiting behoudt met de pensioendatum.

Laat u zich wel goed informeren of eventueel ander inkomen ná 60 jaar, na het ingaan van uw ouderdomspensioen (OP) tot aan uw AOW-datum, niet leidt tot vermindering van dat inkomen, zoals bijv. vermindering van fiscale toeslagen of een arbeidsongeschiktheidsuitkering, of vermindering van sociale uitkeringen (WW, WIA, ANW), vanwege samenloop van pensioen en sociale uitkeringen of ander inkomen uit arbeid. Er bestaan namelijk anticumulatie bepalingen in veel sociale uitkeringsregelingen.

Laat u uw pensioen ingaan tot vijf jaar voorafgaand aan uw AOW-datum, dan is een intentieverklaring niet nodig. Tot 1 juli 2016 is het ook nog niet nodig om zo'n intentieverklaring in te leveren als u eerder dan 5 jaar voorafgaand aan uw AOW-datum met pensioen wilt gaan.

Pensioenen

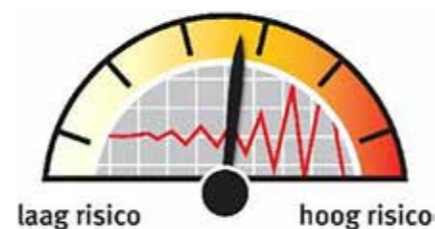
door Martin Weusthuis

Risicoprofiel pensioenen

De Nederlandse pensioenen zijn nog steeds gebouwd op zekerheid, ondanks dat de stand van economie en demografie de onzekerheid van ook kapitaal gedekte pensioenen heeft aangetoond. In 2010 waren sociale partners zo ver dat zij erkenden dat deze zekerheid voorbij was en dat we in Nederland naar een pensioensysteem moesten waarin opbouw en uitkering ingebed werden in onzekere financieel-economische ontwikkelingen. Op dat moment was de achterban nog niet zo ver. De FNV-achterban steigerde en de gepensioneerdenorganisaties gingen dwars voor het zogenaamde 'casino-pensioen' liggen.

Na 2010 hebben enige herstelwerkzaamheden plaatsgevonden aan het Nederlandse pensioensysteem, nog steeds geënt op die zekerheid. De FNV-achterban heeft er naar verluid nog steeds moeite mee, maar de gepensioneerdenorganisaties willen nu wel mee naar een nieuw systeem. Het feit dat na 2010 de rente is blijven dalen en dat de niet voldoende meestijgende premies leiden tot een steeds dalende dekkingsgraad waardoor er niet geïndexeerd kan worden en zelfs de dreiging van korting ontstaat,

zal daartoe bijgedragen hebben. De gepensioneerdenorganisaties begrijpen dat het krampachtig vasthouden aan 'zekerheid' in de huidige marktomstandigheden leidt tot uitholling van het pensioen.

De ECB heeft de rente, die de basis vormt voor de rekenrente waarmee Nederlandse pensioenfondsen volgens DNB hun (toekomstig) uit te keren pensioenen moeten berekenen, de laatste jaren laten zakken tot een niveau van net boven 0%. De president van de ECB, dhr. Draghi, stelt dat als het moet die rente negatief gaat worden. Grote verontwaardiging in Nederland met een hoorzitting in de Tweede Kamer onlangs. De directeur van De Nederlandse Bank, Klaas Knot, verklaarde daar dat het verwijt dat het ECB-beleid zorgt voor een extreem lage rente, niet geheel waar is. De lage rente weerspiegelt volgens hem de macro-economische omstandigheden in de wereld. De daling van de rente is een trendmatig en wereldwijd fenomeen. Om aan de bal te blijven moet de ECB wel mee, lijkt hij te zeggen. Verder zei hij dat in Nederland de lage rentes die door het goedkope geld zouden moeten leiden tot ontsparen en meer consumptie en investeringen, door

onze gegarandeerde pensioenen juist leiden tot meer geld richting pensioenkas. Een pleidooi om die rente weer omhoog te krijgen vindt in Europese kringen weinig weerklank. De meeste (Zuid-Europese) landen zijn gebaat bij een lage rente en enkel de landen waar veel gespaard wordt en de pensioenen kapitaal gedekt zijn, hebben het nakijken. De reactie van de andere centrale bankdirecteuren op Knots pleidooi is: "Gib mir deine Sorgen".

Ooit was ik lid van een beleggingsclub. Zo'n club mensen die samen de beurs wil verslaan. De groep bestond uit mannen en vrouwen. Van te voren stelden we de inleg op 100 gulden per maand voor een nog te bepalen periode. Een van de mannen verklaarde nietsvermoedend dat hij dat geld als speelgeld zag, ervan uitgaand dat hij het mogelijk nooit terug zou zien. Dat was tegen het hele zere been van enkele dames in het gezelschap. Gezamenlijk trokken zij ten strijde om de andere leden van de club duidelijk te maken dat dat bepaald niet de bedoeling was. Die club vond zijn bestaansreden in het leren dat geldbedrag te vergroten en dat hield volgens deze dames in dat er beslist geen verliezen mochten worden geleden.

De GOV|MHB was in 2010 al de overtuiging toegedaan dat het verlangen naar zekerheid ook in de financieel-economische omstandigheden van die jaren al een doodlopende weg was. Die overtuiging is sindsdien alleen maar dringender geworden. Namens

de GOV|MHB hebben de Vakcentrale voor Professionals (VCP) en de andere partijen in de Stichting van de Arbeid, minister-president Rutte in een brief opgeroepen zo snel mogelijk in overleg te treden, om te bekijken welke maatregelen op korte termijn genomen kunnen worden teneinde de neerwaartse spiraal door de lage rente veroorzaakt, te doorbreken en het consumentenvertrouwen te herstellen.

Door de lage rente worden de toekomstige verplichtingen hoger, doordat de rente sterk van invloed is op de berekening van die verplichtingen in euro's van nu. De lagere dekkingsgraden verplichten in het huidige garantiestelsel zelfs tot de aankoop van risicovrije producten met lagere rendementen. De tegenvallende rendementen op vastrentende waarden, aandelen, onroerend goed en de verder dalende rente zetten de financiële positie van pensioenfondsen extra onder druk.

De vicieuze cirkel moet volgens de GOV|MHB doorbroken worden. Het huidige beleid pakt slecht uit voor de gepensioneerden van nu en de toekomst. De problematiek moet een aansporing zijn om in de SER verder te werken aan de vraagstukken over de toekomst van het pensioenstelsel en die toekomst vinden we niet in zekerheid en garanties. De urgentie is duidelijk, tegelijkertijd is het ook belangrijk om te bekijken welke maatregelen op korte termijn genomen kunnen worden. De samenhang tussen heden en toekomst moeten we niet uit

het oog verliezen, het gaat om de gepensioneerden van nu en de toekomst.

De beleggingsclub waar ik over schreef is door onderling gekraak uit elkaar gevallen. We konden het niet eens worden over het gewenste risicoprofiel. Laat dat niet gebeuren bij onze pensioenen.

GOVIMHB Activiteiten

door **Ronald Groen**

Terugkoppeling Pensioenvoorlichtingen GOV|MHB

De afgelopen weken zijn de eerste drie pensioenvoorlichtingen in Den Haag, Utrecht en Den Helder gehouden. Ondanks wisselende opkomsten zijn de voorlichtingen over het algemeen zeer goed bezocht.

Tijdens deze voorlichting geven de pensioendeskundigen van de GOV|MHB een toelichting over een tal van pensioen-gerelateerde onderwerpen: het AOW-gat, de militaire- en burgerpensioenen, financiële situatie van het ABP, UGM en de toekomst van pensioenen in Nederland. Gepensioneerden en actieven worden allen getroffen door de pensioenmaatregelen. Actieven doordat hun pensioenopbouw daalt en gepensioneerden doordat hun pensioenen niet meer worden geïndexeerd. Het is een onderwerp dat sterk leeft bij de leden van de GOV|MHB. Door middel van de voorlichting wil de GOV|MHB voldoen aan de informatiebehoefte van onze leden. De komende periode volgen er nog twee voorlichtingsbijeenkomsten, in Breda en

Havelte. Mogelijk, indien er voldoende animo bestaat, volgt er nog een extra voorlichtingsbijeenkomst in Oirschot.

Het dagprogramma van de bijeenkomsten en de aanmeldprocedure kunt u vinden op de website www.prodef.nl

Juridische zaken

door **Bert Blonk**

Onderzoek ter zitting

Sinds enkele jaren is het bij rechtbanken gebruikelijk dat de rechter tijdens het onderzoek ter zitting, actief de zaak onderzoekt. Voorheen was het vaste stramen dat de eiser zijn pleitnota voordroeg, de verweerder (het betreffende bevoegde gezag) daarop reageerde, de rechter wat vragen stelde en vervolgens dat de verschillende partijen nogmaals in de gelegenheid kwamen om hun zegje te doen.

Tegenwoordig kom je dus de zittingzaal in, zonder vooraf te weten hoe de zitting gaat verlopen en heb je maar af te wachten hoe de rechter te werk wil gaan. Dit heeft vóór- en nadelen. Een voordeel is dat je er snel achter bent hoe de rechter de zaak percipieert, zodat de beschikbare tijd kan worden besteed aan de voor de rechter kennelijk relevante punten. Het komt echter ook voor dat je bij de eerste vraag van de rechter (en de bijbehorende gezichtsuitdrukking) direct het idee hebt dat de rechter al een stand-

punt heeft ingenomen en één partij met een 2-0 achterstand begint. Dergelijke zittingen kunnen wat chaotischer verlopen, omdat de onderliggende partij iedere gelegenheid moet aangrijpen om zijn argumenten naar voren te brengen. Van een geordende discussie is dan vaak geen sprake meer. Een ander nadeel kan zich voordoen bij zaken waarin het door eiser te maken punt enigszins gecompliceerd is. In die situatie is het toch prettiger om een pleitnota voor te dragen, waardoor de argumentatie meer gestroomlijnd tot uiting kan komen. De

rechter kan de pleitnota na de zitting ook nog een keer doorlezen. Het is me een keer overkomen dat ik uren op een pleitnota had zitten zwoegen, maar ik niet de gelegenheid kreeg om deze voor te dragen.

Toch vind ik, ondanks de nadelen, de nieuwe aanpak een verbetering. Er is met een beetje geluk toch sprake van een discussie over de relevante punten. Eerlijk gezegd vind ik het ook leuker, omdat het veel vergt van je tegenwoordigheid van geest en overtuigingskracht.

Pensioenvoorlichting voor (gewezen) militairen en burgers

bij Defensie

VOOR LEDEN EN NIET-LEDEN

DE GOV|MHB KOMT NAAR U TOE DIT VOORJAAR!

GOV|MHB
PROFESSIONALS BIJ DEFENSIE

Bijna dagelijks staan er alarmerende berichten in de pers over pensioenen:

- 'opnieuw geen indexatie voor gepensioneerden'
- 'minder pensioenopbouw voor werkenden'
- 'de dekkingsgraad van het ABP is weer gezakt'
- 'het AOW-gat wordt steeds groter'
- etc.

Als militair of burgerambtenaar bij Defensie weet u dat deze negatieve berichten ook over uw

(toekomstig) pensioen gaan. U maakt zich misschien zorgen. Maar het ontbreekt u aan kennis over pensioenen om een goed beeld te krijgen van uw eigen pensioensituatie. Kom dan naar een van de voorlichtingsbijeenkomsten van de GOV|MHB!

In de ochtenden komt het militaire pensioen aan bod, in de middagen het burgerpensioen.

MILITAIR PENSIOEN		BURGERPENSIOEN	
09.30 – 10.00 uur	Binnenkomst met koffie	13.30 – 14.00 uur	Binnenkomst met koffie
10.00 uur	Opening door dagvoorzitter	14.00 uur	Opening door dagvoorzitter
	Het AOW-gat bij Defensie		Het AOW-gat bij Defensie
	De actuele financiële positie bij ABP		De actuele financiële positie bij ABP
	De toekomst van de UGM bij Defensie		De toekomst van de burgermiddelloon pensioenregeling
	De toekomst van de militaire eindloon pensioenregeling		De positie van de burgerambtenaren bij Defensie binnen ABP
	Pensioendebat in Nederland: iedere werknemer een eigen pensioenpot?		Pensioendebat in Nederland: iedere werknemer een eigen pensioenpot?
12.30 uur	Afsluiting door dagvoorzitter	16.30 uur	Afsluiting door dagvoorzitter

DATA EN LOCATIES

Breda woensdag 18 mei op de KMA
Havelte woensdag 25 mei op de Johannes Post kazerne
Oirschot datum nader te bepalen

AANMELDEN

Via info@prodef.nl Vermeld svp in de mail uw naam, telefoonnummer en e-mailadres en of u 's morgens of 's middags komt.

Bent u goed verzekerd?

Elk jaar vertrekt een groot aantal Nederlandse militairen voor een oefening een langere periode naar het buitenland. Voorafgaand aan deze periode zijn er een aantal praktische zaken die elke militair moet regelen voordat hij of zij uit Nederland vertrekt. Een daarvan is bijvoorbeeld het afsluiten van een doorlopende reisverzekering als men waardevolle spullen meeneemt naar het inzetgebied.

Een doorlopende reisverzekering is een verzekering die het hele jaar van kracht is. Bij elke reis die u als verzekerde maakt, is er automatisch dekking. De dekking vangt aan op het moment dat de reis vanaf het huisadres begint en eindigt bij thuiskomst. Verzekeraars hanteren echter veelal de eis dat de reis een recreatief doel moet hebben. Met andere woorden, een militair op oefening in het buitenland valt door deze voorwaarde niet onder de dekking van een doorlopende reisverzekering zoals die wordt aangeboden door vrijwel alle grote verzekeraars.

Dit is ook het geval voor een militair die tijdens een oefening in het buitenland tussentijds gaat passagieren. Het overkwam een lid van de GOV|MHB die tijdens een vrij weekend in het buitenland reisschade opliep. Ondanks het feit dat het doel van het passagieren recreatief was en het lid als privépersoon de verblijfkosten betaalde, kon op basis van een doorlopende reisverzekering bij Univé de schade niet worden vergoed. Univé stelt, net als een aantal andere grote

verzekeraars, dat een doorlopende reisverzekering enkel uitkeert bij schade geleden tijdens een privéreis met een recreatief doel. Aangezien dergelijke reis onder de polisvoorwaarden start en eindigt op het huisadres kan een militair tijdens een oefening of vaarperiode nooit aanspraak maken op zijn doorlopende reisverzekering. Het afsluiten van een reisverzekering met een zakelijke dekking biedt veelal geen uitkomst. De voorwaarden voor een zakelijke dekking zijn streng en keren slechts in een zeer beperkt aantal gevallen uit.

Voor dienstreizen naar het buitenland, geboekt door het Reisbureau Defensie (RBD), sluit defensie voor de medewerker een reisverzekering af. Voor overige gevallen, bijvoorbeeld passagieren of een oefening in het buitenland, kunt u er voor kiezen om een doorlopende reisverzekering af te sluiten bij een van de verzekeraars die zich specifiek op de 'defensiemarkt' richten, bijvoorbeeld Prinsenland Adviseurs.

Het is ook mogelijk om bij geleden (reis) schade bij Defensie een 'verzoek om vergoeding van schade' in te dienen. Hiermee

kunt u op basis van art. 115 AMAR en de Regeling schadevergoedingen 1985 (MP 33-520) via Dfe 136 Defensie verzoeken om uw schade te vergoeden indien u deze niet elders (bij een verzekeraar) kunt verhalen.

Defensie raadt militairen ten alle tijden aan bij het afsluiten van bijvoorbeeld een reisverzekering om de polisvoorwaarden door te nemen op beperkingen voor militairen zoals molest- of andere uitsluitingsclausules. De GOV|MHB constateert dat een aantal verzekeraars militairen tijdens een oefening of vaarperiode per definitie uitsluit voor de dekking van een doorlopende reisverzekering zonder dat dit duidelijk in een uitsluitingsclausule is verwoord. De GOV|MHB heeft deze casus onder de aandacht gebracht bij de HDP.

Nationale Hypotheek Garantie

ADVERTENTIE

Sluit u een hypotheek af met NHG, dan weet u zeker dat uw hypotheek past bij uw inkomen. Uw hypotheek voldoet namelijk aan de normen voor verantwoord lenen van het Nibud (Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting). Zo weet u zeker dat u nooit teveel leent en u naast uw maandelijkse woonlasten voldoende geld overhoudt voor andere uitgaven. Bovendien ontvangt u met NHG vaak een korting op de hypotheekrente.

Vangnet als u uw hypotheek niet meer kunt betalen

Ingrijpende veranderingen in uw persoonlijke situatie kunnen van invloed zijn op uw financiële situatie. Wanneer u gaat scheiden, arbeidsongeschikt of werkloos raakt, kunt u misschien uw hypotheek niet meer betalen. Heeft u een hypotheek met NHG, dan heeft u in deze vervelende periode een vangnet waarop u kunt vertrouwen. NHG kan u in zulke situaties namelijk helpen uw hypotheek weer betaalbaar te maken, zodat u uw woning kunt behouden en een verkoop met verlies wordt voorkomen. Blijkt verkoop echter de enige optie en is de opbrengst van uw woning lager dan de uitstaande hypotheek, dan kan NHG u (onder voorwaarden) deze restschuld kwijtschelden.

Verlaging NHG grens per 1 juli 2016

Op dit moment bedraagt de maximale hypotheeksom met NHG € 245.000,-. Dat bedrag wordt per 1 juli 2016 verlaagd naar

€ 225.000,- (incl. 6% bijkomende kosten). Dat betekent dat de maximale koopsom om een hypotheek met NHG te verkrijgen niet meer mag bedragen dan € 212.264. Let op; om voor het hogere bedrag een hypotheek met NHG te kunnen verkrijgen zal een offerte voor 1 juli 2016 moeten zijn afgegeven. U zal tijdig actie moeten ondernemen.

Uw mogelijkheden

Bent u benieuwd naar uw mogelijkheden? In een eerste gesprek leggen wij uit wie wij zijn, waarin wij ons onderscheiden en wat u van ons kunt verwachten. Daarnaast berekenen wij wat u maximaal kunt lenen en welke maandlasten u kunt verwachten. Het eerste gesprek is vrijblijvend en kosteloos. Bel 010 – 455 25 00 om een afspraak in te plannen.

Renteoverzicht per 7 maart 2016*

Voordeligste rente 10 jaar vast NHG – vanaf 1,95 %
Voordeligste rente 20 jaar vast NHG – vanaf 2,55 %
Voordeligste rente 30 jaar vast NHG – vanaf 2,90 %

* Voor een actueel renteoverzicht en overige tariefklassen verwijzen wij naar onze website.

Prinsenland Adviseurs

Tel 010-4552500 | www.prinsenland.nl | info@prinsenland.nl | [facebook.com/prinsenland](https://www.facebook.com/prinsenland)

Haal meer uit uw lidmaatschap!

Met onderstaande bedrijven en organisaties hebben we afspraken gemaakt die extra voordeel kunnen opleveren!

VERZEKERINGEN MET INTERESSANTE KORTINGEN
OHRA • INTER ASSURE • INTERPOLIS

ADVISEURS VOOR HYPOTHEKEN EN VERZEKERINGEN
PRINSENLAND ADVISEURS

REIZEN MET AANTREKKELIJKE KORTING
AVIS AUTOHUUR • WEEKENDJEWEG.NL

KLEDING WEBWINKEL MET GROTE COLLECTIE
UNDERFASHION.NL

CARDS TEGEN BIJZONDERE TARIEVEN
AMERICAN EXPRESS

En dit is nog niet alles, ga voor het volledige overzicht van onze voordelen, inclusief alle info naar:
www.prodef.nl/ledenvoordeel.
Mailen kan ook: info@prodef.nl

GOV|MHB
PROFESSIONALS BIJ DEFENSIE

Arbeidsmarkt perikelen

Deel 1: Wat is er aan de hand?

Het kan u niet ontgaan zijn dat er iets aan het gebeuren is met de arbeidsmarkt. Verschillende organisaties, waaronder vakbonden, komen er regelmatig mee in de media. Er lijkt iets te zijn met ZZP-ers en de baan voor het leven lijkt te verdwijnen. De overheid komt, zoals gebruikelijk, om de paar jaar met nieuwe wetgeving om misstanden te voorkomen. Dat lijkt overigens maar weinig effect te hebben, ik zou zeggen ook zoals gebruikelijk. Niet dat de overheid per se een abonnement heeft op beleid zonder effect.

Hoewel dat de laatste jaren wel vaak zo lijkt te zijn. Nee, ook bedrijven kunnen er op dit gebied een potje van maken. De ene werwingsactie is nog niet voorbij of de volgende ontslagronde dient zich aan. HR-bureaus en andere adviseurs op P-gebied zijn ondertussen net zo talrijk als organisatie-adviesbureaus. En ik vrees, behalve net zo duur, net zo vaak weinig succesvol. Tenminste, als ze succesvol zouden zijn dan zou de rust op arbeidsmarkt zijn teruggekeerd. Toch?

Of is het nu juist de bedoeling dat de arbeidsmarkt turbulenter wordt? En zo ja, in wiens voordeel is dat dan? Dat is een lastige vraag, want dat hangt af aan welke kant van de winst- en verliesbalans je uitkomt. Dat lijkt een beetje op de casinovraag; is rood beter dan zwart? Hangt ervan hoe het balletje valt, nietwaar? De arbeidsmarkt lijkt in beweging, maar waarheen. Er moet een andere manier zijn om naar de turbulentie te kijken. Dat is nodig om een verstandige strategie te bedenken over hoe daarop in te spelen, bijvoorbeeld als je wilt onderhandelen.

Waarom is de arbeidsmarkt turbulent aan het worden? Wat is er veranderd? Daarvoor neem ik u mee terug naar de basis. Het antwoord ligt volgens mij, zoals wel vaker, in de economie. Die bestaat bij het simpele feit dat producten hun weg vinden naar consumenten. En producten moeten worden gemaakt. Daarvoor zijn vier dingen benodigd; grondstoffen, arbeid, kennis en kapitaalgoed. Dat laatste vormt de basis voor de productiemiddelen. Die moet je

namelijk ook weer maken en daar is geld voor nodig. Vandaar dat onze economie kapitalistisch wordt genoemd.

In het verleden was het kapitaal het belangrijkste, en dus het machtigste, van de vier. Met geld kon je alles aanschaffen, ook grondstoffen en arbeid(ers). Zelfs de kennis kon je aanschaffen, bijvoorbeeld via patenten of via het opzetten van R&D-afdelingen. Uit die macht kan een groot deel van onze geschiedenis worden afgeleid; het voeren van oorlogen over grondstoffen, rechtszaken over patenten en de traditionele strijd der vakbonden. De CAO's zijn er ook een logisch gevolg van.

En toen was daar het internet. Dit is de 'gamechanger' in het economische spel. Want plotseling is kennis niet meer te reserveren. Sterker nog als je het toch reserveert, dan weet je eigenlijk zeker dat je iets hebt geclaimd dat in korte tijd al weer verouderd zal zijn. Kennis is ultra-mobiel geworden en kan of hoeft niet meer te worden vastgelegd in een dossierkast. Die kennis maakt het mogelijk om op andere wijze, en veel goedkoper, grondstoffen en arbeid te verkrijgen of in te zetten. Via internet hoef je de kennis niet eens zelf te hebben als je maar weet wie het wel heeft. Kennis over de kennis en de kennis van kennissen is goed genoeg. Vergeet het wetboek, grenzen en overheden maar als Google beschikbaar is.

Wat nu voor productie nodig is extra of zeer specifieke kennis. Kennis die vast zit in de hoofden van mensen. De mens is plotseling geen arbeider meer, hij is kennisbron ge-

worden. En dit type mens is niet eenvoudig vervangbaar. Dat is lastig voor het kapitaal, het maakt onderhandelen lastiger en het raakt daardoor zijn macht kwijt. Sterker nog via het internet begint het alternatief voor kapitaal zich al te manifesteren. Of dat nu crowdfunding is of bitcoin heet dat maakt allemaal niet uit. De arbeidsmarkt is uit de greep van het kapitaal aan het komen. Nu zou ik als socialist niet al te veel juchten want terwijl de kapitalist moet gaan zweten, is dat ook zo voor zijn natuurlijke antagonist. De factor arbeid verliest namelijk net zo snel aan invloed. Internet maakt productie steeds makkelijker en door robotica zal arbeid straks ongelimiteerd beschikbaar zijn. Het probleem van de arbeidsmarkt is niet dat het turbulent is, het echte probleem is dat hij als markt aan het verdwijnen is. Hij staat op het punt vervangen te worden door de kennis(sen)markt, waarbij de schaarste aan de kant zit van zij die het bezitten of kunnen vinden.

Of dat goed of slecht nieuws is zal het onderwerp worden van de komende reeks columns. Er zullen winnaars en verliezers zijn. Wie dat zijn zal afhangen van het vermogen om in te schatten waar de kansen en bedreigingen liggen. Wat zeker zal zijn is dat zij die blijven zitten waar ze nu zitten de verliezers zullen zijn. Maar daarover de volgende columns meer.

Redactioneel

Evaluatie decoratiebeleid kent een valse start

Directe inbreng vakbonden ongewenst

Defensie gaat het decoratiebeleid evalueren, als onderdeel van de door Minister Hennis-Plasschaert aan de Tweede Kamer toegezegde evaluatie Veteranenbeleid. De vakbonden zijn door Defensie echter niet uitgenodigd om, naast de vele andere vaste gesprekspartners, zitting te nemen in de daartoe ingestelde focusgroep. Gezien de veelvuldige – kritische – opmerkingen die de GOV|MHB de afgelopen jaren over dit onderwerp heeft gemaakt, is de GOV|MHB onaangenaam verrast door de opstelling van Defensie.

Minister van Defensie Hennis-Plasschaert heeft in oktober 2014 de Tweede Kamer toegezegd om uiterlijk december van dit jaar met een evaluatie van het Veteranenbeleid te komen. Deze evaluatie richt zich op de drie doelstellingen van het Veteranenbeleid:

- het bevorderen van de erkenning van de verdiensten van veteranen en van de mogelijke gevolgen van de inzet als militair;
- het bevorderen van de waardering die veteranen op grond van hun verdiensten toekomt;
- het waarborgen van de bijzondere zorg die veteranen en hun relaties in verband met de inzet als militair nodig hebben.

Aangezien de eerste twee doelstellingen – erkenning & waardering – onder andere worden ingevuld middels het decoratiebeleid, is besloten (ook) het decoratiebeleid over de jaren 2011 tot en met 2015 te evalueren.

Ten behoeve van deze evaluatie is een specifieke focusgroep ingesteld, welke op 12 april jl. voor het eerst bijeen is geweest. Het bijzondere van deze focusgroep is enerzijds dat (veel van) de leden hiervan zijn uitgezocht door de verantwoordelijken voor het decoratiebeleid binnen Defensie én anderzijds dat de (kritische) bonden niet direct aan tafel zitten, maar 'vertegenwoordigd' worden door het Veteranenplatform (VP).

GOV|MHB

De GOV|MHB is hooglijk verbaasd over en onaangenaam verrast door de keuze om de bonden niet direct zitting te laten nemen in deze focusgroep. Sinds 2010 hebben de GOV|MHB en de aangesloten bonden, alsmede enkele andere bonden, zich namens het defensiepersoneel zeer regelmatig openlijk kritisch uitgelaten over het decoratiebeleid, zoals dat wordt uitgevoerd door Defensie. De insteek van Defensie dat de bonden worden vertegenwoordigd door het VP kan in de ogen van de GOV|MHB dan ook geen genade vinden.

Het VP is, zoals de naam al zegt, een platform van 49 verschillende organisaties, welke elk de specifieke belangen van hun 'eigen' veteranen behartigen.

De inbreng van de vertegenwoordiger(s) van het VP in de focusgroep zal dan ook – logischerwijs – (moeten) bestaan uit een consensus over de gezamenlijke opvatting van deze 49 organisaties. Een consensus die inherent een (mogelijk) mitigerend effect met zich meebrengt waar het gaat over de opvattingen van deze 49 organisaties.

Daarnaast is de opstelling van Defensie in deze volledig tegengesteld aan de opstelling ten tijde van de totstandkoming van het huidige decoratiebeleid in 2001 door de Commissie 'Toekomst Decoraties van de Minister van Defensie'. De vakbonden waren toen, naast (o.a.) het Veteraneninstituut, een volwaardig gesprekspartner van deze commissie.

Naar mening van de GOV|MHB kent de evaluatie van het decoratiebeleid dan ook een valse start.

GGBN

Gratis geld bestaat niet (deel II/II)

Ik pak de zijden draad van het niet bestaande gratis geld weer voor u op!

Het ultra-lage rente beleid van de ECB heeft niet tot een stormloop op bankleningen geleid. Het ontbreekt gewoonweg aan interesse aan de vraagzijde!

Bankiers kunnen de daling van de rente niet één op één doorberekenen aan hun clientèle.

Zij lijden verlies op een deel van de verplichte beleggingen. Nieuwe stroppen dienen zich aan in de energiesector. Denk aan het mondiale klimaatbeleid (eindelijk op weg naar een groene aardkloot) en de miserabele waarde van een vat ruwe olie. De angst voor verdere ontwrichtende gevolgen van het ECB-beleid kwam naar voren in boodschappen van een aantal financiële instellingen. De toezichthouder Autoriteit Financiële Markten (AFM) heeft een en ander rationeel over het voetlicht gebracht. Bij zeven van de tien door de AFM voor de komende drie jaar in kaart gebrachte risico's speelt de lage rente een significante rol.

De ABN-AMRO topman ("ome" Gerrit Zalm) laakte zelfs het rentebeleid van de ECB. Economen van de Rabobank pleitten voor een beleidsommekeer bij de ECB en adviseerden "vrij en onvervaard" een verhoging van de rente.

Het verbond van verzekeraars vraagt zich af of men zich moet richten op de gevolgen of op de bron.

Sinds juli 2015 halen spaarders per saldo geld van de rekening. In december 2015 stroomde er in Nederland € 4,5 miljard euro weg.

Richting een oude sok of in beleggingen...? Spaargeld wordt genadeloos kaalgeslagen middels de vermogensrendementsheffing van 1,2%. Nostalgie: op de markt was "vroegûh" je gulden een daalder waard. Wie weet er nog wat een daalder waard was?

De oude dag...

Toch is dit alles kinderspel in vergelijking met de pensioencalamiteit die boven ons hoofd hangt.

In januari 2016 is de verhouding tussen de actuele waarde van de beleggingen der pensioenfondsen en de waarde van hun verplichtingen aan ouderen en werknemers (lees: dekkingsgraad) fors gedaald. De ondergrens is dat elke euro pensioentoezegging moet zijn afgedekt met minimaal € 1,05 aan beleggingen. Bij ambtenarenpensioenfonds ABP lag die verhouding eind februari 2016 op circa 90 eurocent voor elke €/euro pensioentoezegging. Dit o.a. met dank aan de ECB en beleggers met angsthazentaliteit, die louter nog denken aan "zekerheid tot elke prijs". Zij schaften Nederlandse en Duitse bedrijfs- en overheidsobligaties aan die de zekerheid bieden dat het geïnvesteerde geld in ieder geval terugkomt. Mocht dat met negatief rendement zijn, dan is dat jammer, maar helaas...

Voor de statistici: het ABP heeft € 351 miljard aan beleggingen in portefeuille (december 2015) en kent 2,8 miljoen werkende en gepensioneerde ambtenaren en leraren. Een groter pensioenfonds dan het ABP kent Nederland niet. Ook in mondiaal perspectief is het ABP een zeer grote speler.

De pensioenen zijn al jarenlang bevroren en nu komt een verlaging van het pensioen in 2017 rap naderbij. **Dit met dank aan die vermaledijde risicovrije rekenrente waarmee de pensioenfondsen moeten rekenen**

van de DNB. Je zou eigenlijk eens naar de rechter moeten stappen!

Aan de rendementen die de fondsen over de afgelopen twintig jaar hebben behaald zal het niet liggen. Een dikke zeven procent volstaat om aan alle verplichtingen ruimschoots te kunnen voldoen, maar zo rekent "ome" Klaas Knot van DNB niet, want hij laat de ultra-lage rentehorizon van nu tot "in eeuwigheid amen" doorlopen. Namens jong en oud: "Bedankt Klaas".

De pijn voor spaarders, verzekerden, pensioengerechtigden en de financiële instellingen die deze producten uitventen zit goeddeels in de ultra-lage rente. Deze vreet als houtworm de balken van het financiële systeem op. Geen kruid tegen gewassen! Verzekeraars komen terecht in de gevarezone en worden een speelbal van beleggers (Vivat v/h Reaal is nu in Chinese handen. Een aanzienlijk deel van het personeel wordt buiten de deur gezet. Ook DELTA LLOYD lijkt een speelbal der golven geworden).

De spaarder vraagt zich ten rechte af waarom hij nog geld op de bank zou laten staan.

De huidige geldgiganten verliezen langzaam maar zeker hun bestaansrecht. Financiële instellingen hebben - hoe zuur dit ook moge klinken - een nuttige functie in de economie. Zij verzamelen het geld van individuele klanten en financieren daarmee economische bedrijvigheid op korte en lange termijn. Zij lopen risico en moeten hun best doen om dit te laten renderen. Het gaat om ons eigen belang en vertrouwen. Deze factoren staan onder zware spanning door de ultra-lage rente. Er kunnen nieuwe onzekerheden en risico's ontstaan die op zeker schadelijk kunnen zijn voor de economie.